

Julia Holte Sempler

Høringssvar fra NT-fakultetet til ny UiT strategi mot 2030

Vi viser til invitasjon til å komme med høringsinnspill på utkast til ny strategi for UiT som skal gjelde fram til 2030

Fakultetet mener prosessen med utarbeidelse av UiT sin nye strategi har vært inkluderende og god. Ved NT-fakultetet har instituttene på varierende måte diskutert strategiutkastet og i linjen overbrakt sine innspill og kommentarer, enten skriftlig eller muntlig i ledermøter. Fakultetsstyret behandlet strategiutkastet i eget møte 2. mai 2022 (sak FS 17/22), og ga innspill til fakultetets høringssvar.

Strategiutkastet fremstår som overordnet, men angir samtidig en tydelig retning ved at det pekes gjennomgående mot Arktis og nordområdene, og at regionen vi opptrer i (Nord-Norge) skal få stor oppmerksomhet. De 3 innsatsområdene, «Arktis og nordområdene», «De store samfunnsutfordringene» og «Talentutvikling og mangfold», dekker bredt og er etter vår mening en fornuftig inndeling i en bred og overordnet strategi. For hvert innsatsområde er det knyttet en ambisjon vi mener er tilstrekkelig ambisiøs, og gir institusjonen en retning på et overordnet nivå.

1. Overordnet – Egner strategien seg som grunnlag for handlingsplaner og tiltak? Er strategien tilstrekkelig spisse eller fremstår den som for vid. Tilbakemeldinger bes begrunnes med henvisning til eksempler i tekst

- Strategiutkastet fremstår som spisset inn mot Arktisk og nordområdene (inkludert Nord-Norge), men er for øvrig overordnet formulert slik at virksomhetsplaner og tiltak kan utarbeides også for andre områder som er viktige for institusjonen. På noen områder kunne det likevel vært relevant å spisse, og ved det gi noen tydeligere retninger for UiT i strategiperioden.
- Eksempelvis er det ikke pekt på noen «store samfunnsutfordringer» som UiT spesifikt skal ta ansvar for i sin virksomhet. Vi tror det vil være riktig å peke på noen utfordringer som ut fra status i dag, og naturlige fortrinn, vil være viktige for UiT. Dette uten å utelukke arbeid mot andre samfunnsutfordringer. For alle de 3 innsatsområdene, er prioriteringene for å nå ambisjonene i stor grad beskrevet som «forberedende aktiviteter» og ikke den aktiviteten som direkte skal til for å nå ambisjonen. Det er noen steder til dels lange og omfattende formuleringer, og det er valgt formuleringer som «Løfte uløste spørsmål», «Videreutvikle», «Styrke», «Utvikle virkemidler for..», «Utvikle nye forskningsmetoder...», «Anvende forskningsmetoder..», «Fremme banebrytende...», «Vektlegge utvikling av ...», «promotere åpen ...», «Etablere virkemidler...», «Legge til rette for..», i stedet for å prioritere utøvelse av forskning, tilby utdanninger, anvende ferdigheter, osv. NT-fakultetet vil reise spørsmål om det ikke er mer riktig å beskrive prioritering av forskning, utdanning, innovasjon, osv., mer direkte og aktivt, for flere av de 14 prioriteringene. Slik utkastet foreligger, angir ingen av prioriteringene at vi skal utøve f.eks. forskning eller utdanning. Etter vårt syn er de

underliggende handlingsplaner mer egnet for disse forberedende aktivitetene som skal til for å nå ambisjonene, som for eksempel å legge til rette for god undervisning, god forskning, innovasjon m.m.

- Første side i strategiutkastet forstås som UiT sin misjon og visjon. Misjon kan identifiseres i teksten, men en tydelig visjon er vanskeligere å se. Første setning i strategidokumentet, «*UiT Norges arktiske universitet er et internasjonalt ledende breddeuniversitet lokalisert i Nord-Norge*», kan med omskriving oppfattes som en visjon. Som en påstand om status, kan det reises tvil om det er belegg for å hevde at UiT er *et internasjonalt ledende breddeuniversitet*. Vi foreslår at det heller omskrives i retning av at vi er en globalt synlig aktør: «*UiT Norges arktiske universitet er et internasjonalt orientert breddeuniversitet lokalisert i Nord-Norge*».
- Vi ser at det kan være noen utfordringer med å koble spesifikke tiltak i handlingsplaner direkte til de 14 foreslåtte prioriteringene, slik de er formulert. Man kan velge å koble tiltak til bestemte prioriteringer, men det vil kunne bli noe tilfeldig. F.eks., til hvilke prioritering(er) skal man knytte tiltak for å øke ekstern finansiering?

2. **Arktisk og nordområdene** - Høringsinnsatsene bes kommentere på ambisjonen og om angitte prioriteringer er dekkende for at UiT skal være ledende på kunnskap og kompetanse om og for Arktis og nordområdene

- Ambisjonen for innsatsområdet er i hovedsak god, men skal vi bare være internasjonalt ledende på kunnskap og kompetanse om, Arktis og nordområdene? Er det da underforstått at vi skal bruke kunnskap og kompetanse til å bidra til en bærekraftig utvikling i Arktis og nordområdene? Dette hadde, etter vår mening, blitt tydeligere om man f. eks. brukte «...*kunnskap og kompetanse om og for Arktis og nordområdene*».
- Prioriteringene er i innhold i hovedsak dekkende for å nå målene. Det er relevant og riktig å trekke frem et spesielt ansvar for samiske og kvenske spørsmål. NT-fakultetet mener det i tillegg vil være relevant å trekke frem et ansvar for å *utvikle bærekraftig bruk (eller forvaltning) av de rike naturressursene i nord*, som en spesifikk prioritering for UiT. Med ressursknapphet (mat, energi, materialer) vil nordområdene i økende grad bli interessante som naturressursleverandør.
- I innledningsteksten til innsatsområdet listes områder som UiT favner og hva vi aktivt arbeider med. Beredskaps- og sikkerhetsaspekter, som åpenbart er viktig for nordområdene både sett i sammenheng med klimaendringer, utfordrende naturkrefter og geopolitisk, kan tolkes som dekket innenfor «*klimaendringer*» og «*politikk*». Vi anmoder om at det vurderes et mer eksplisitt uttrykk for at UiT vektlegger slike problemstillinger, i opplistingen.

3. **Store samfunnsutfordringer** - Høringsinnsatsene bes kommentere på ambisjonen og om angitte prioriteringer er dekkende for at UiT skal være nyskapende i det globale kunnskapsarbeidet med sammensatte samfunnsutfordringer. Herunder hvorvidt spesifikke samfunnsutfordringer særlig bør prioriteres og, i så fall, hvilke

Selv om strategien skal være åpen i formen, mener NT-fakultetet at det vil være riktig og likevel peke på noen samfunnsutfordringer som er spesielt viktige for UiT. Dette kan være knyttet til matproduksjon (for vår del fra havet), møte effekter av klimautfordringene, bærekraftig bruk av ressurser (naturressurser og sirkulærøkonomi) og utfordringer med demografiutviklingen, som alle er svært sentrale for nord.

- Prioritering i de tredje kulepunktet «*Fremme banebrytende forskning og innovasjon gjennom samskaping på tvers av fag, disipliner og sektorer i tette samarbeid med arbeids- og samfunnsliv*», kan oppfattes som om all banebrytende forskning skal foregå tverrfaglig og i samarbeid med arbeids- og samfunnsliv. Slik er det ikke, heller ikke for all forskning som skal bidra til å løse de store samfunnsutfordringene.
 - Kulepunkt 4 fremstår som uklart. Her kan det synes som om det er konkludert med at digital kompetanse og generiske ferdigheter (hvilke?), er det som skal til for omstilling. Vi foreslår «*Fremme endrings- og omstillingskompetanse hos studenter, ansatte, organisasjonen og samfunnet*», så får arbeid med virksomhetsplaner konkretisere hva som skal til ut fra de enkelte fagenes perspektiv.
4. **Mangfold og talentutvikling** - *Høringsinnsatsene bes kommentere på ambisjonen og om angitte prioriteringer er dekkende for at UiT skal utvikle talentet til alle sine medarbeidere og studenter, og bruke mangfold som drivkraft*
- Ambisjonen om et fokus på talentutvikling er god, og prioriteringene vil bygge opp under denne ambisjonen. Bruk av uttrykket, «alles talent», kan fremstå noe klisjeaktig. Vi foreslår at ambisjonen omskrives til «UiT skal utvikle talenter og utnytte mangfold som en drivkraft» som vi tror for de fleste vil ha samme betydning.
 - Kulepunktet om «*å utvikle og tiltrekke oss talenter*», bør inkludere «beholde talenter», både blant studenter og ansatte.
5. **Tittel** - *Hvilken tittel oppsummerer og kommuniserer best UiT sin nye strategi? Høringsinstansene bes om å kommentere på forslagene og ev. komme med nye*
- NT-fakultetet mener at den nye strategiens tittel kan være «Drivkraft i Nord». Det klinger godt og har vært godt mottatt både internt og eksternt. Vi mener det er riktig at det benyttes et samisk uttrykk sammen med det norske. Ut fra angitt oversettelse av det samiske ordet «ánggir» vil det passe godt sammen med Drivkraft i Nord, men vi ser at det vil være utfordringer med å måtte bruke spesialtegn som ikke er bredt kjent nasjonalt og internasjonalt. Med fornorsket tegnbruk kan ordet «ánggir» misforstås.

Vennlig hilsen

Arne O Smalås
dekan